

Nr 2

Utlåtande i anledning av väckta motioner om representation för de kristna samfundet i visst slag av utredningar.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 184 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 235 av herr *Hjalmarson m. fl.* hemställles, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att i sådana utredningar genom sakkunniga, där etiska och moraliska värderingar av naturliga skäl bör komma till uttryck, skälig representation beredes de kristna samfundet.

I motionerna framhålles, att vårt samhälle vuxit fram under avgörande inflytande av kristna värderingar och att det är väsentligt, att vi alltjämt erkänner de kristna krafternas medverkan som något centralt, positivt och oersättligt i det fortsatta samhällseliga arbetet. Ungdomens fostran och värden av ungdomarna kan inte planeras och vidare utvecklas utan att det kristna inflytandet får göra sig gällande. Detsamma gäller strävandena att tillrättaföra ungdom på glid och dem, som förlorat eller håller på att förlora fotfästet. Det är också ett samhällseligt intresse att hemmen kan återerövra sin betydelse för livsföringen och bli det samlande och fostrande centrum, där icke minst de unga känner trygghet.

De nya och tekniskt alltmer fulländade möjligheterna till masspåverkan — ej minst genom radio och television — lägger en farlig makt i de relativt få ansvarigas hand. Där måste det kristna ansvarsmedvetandet beredas starkt inflytande. I alla kulturländer ålägger man det tryckta ordet skyldighet att avstå från det, som kan verka förråande på läsaren, det som vädjar till de sämre instinkterna. Man gör det i den formen att missbruk av den oförytterliga medborgerliga rättighet, som tryckfriheten utgör, bestraffas. I betydande utsträckning formas vårt moderna samhälle vad på statsmakterna ankommer på det förberedande stadium, där utkasten till reformer och åtgärder växer fram, nämligen på den s. k. utredningsnivån.

I motionerna hävdas, att i alla de sammanhang, där etiska och moraliska värderingar är av särskild betydelse, företrädare för svenska kyrkan och andra kristna samfund bör beredas plats i pågående och kommande utredningar. Det understrykes såsom självklart, att dessa ledamöter ej är att betrakta som representanter för något visst politiskt parti utan för sin kristna uppfattning.

Slutligen ges i motionen exempel på pågående utredningar, där medverkan från de kristna samfundens sida skulle vara behövlig och värdefull.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 235.

Utskottet

Det svenska kommittéväsendet kännetecknas bl. a. av att kommittéerna i stor utsträckning är sammansatta av experter och lekmän. Det är en självklar princip att utredningsmännen utses enbart med hänsyn till det ämne som utredningen gäller. Endast enligt denna grundsats bör det ifrågakomma att man vid personvalet beaktar kommittéledamöternas uppfattning i religiösa och moraliska frågor. De kristna värdena omfattas av flertalet av vårt folk, och den kristna livsuppfattningen är därför väl företrädd i utredningarna genom såväl experter som lekmän. I utredningar som direkt berör de kristna organisationerna eller samfunden synes det utskottet naturligt att, som nu även sker, organisationerna och samfunden beredes tillfälle till representation.

Utskottet finner icke vad i motionerna anförts utgöra tillräckliga skäl för något riksdagens initiativ utan hemställer,

att de likalydande motionerna I: 184 och II: 235 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 februari 1959

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Wolgast, Nyström,* Strandler, Johan Persson, Ståhle, Gustaf Henry Hansson, Nestrup, Möller,* Jonasson, Dahl, fru Hamrin-Thorell* och fröken Mattson*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Dickson,* Ekström i Björkvik, Björkänge, Jacobsson i Sala, Svensson i Krokstorp, fru Jäderberg, herr Svensson i Kungälv, fru Thunvall, herrar Carlsson i Huskvarna, Grebäck och Larsson i Stockholm.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Hansson, Gustaf Henry, Carlsson* i Huskvarna samt *Svensson* i Krokstorp, vilka ansett att utskottets utlåtande bort ha följande lydelse:

I större utsträckning än som ofta uppmärksammas är etiska och moraliska värderingar grundläggande för lösningen av även konkreta samhällsfrågor — frågor av den art som regelmässigt förhandsbehandlas i utredningar genom särskilda sakkunniga.

Att i utredningar av detta slag ge särskilda företrädare för de kristna samfundet möjligheter att göra sina synpunkter gällande måste — med hänsyn till de kristna värderingarnas oersättlighet för vidare samhällsutveckling — vara till allmänt gagn. Det innebär dessutom att kretsen av de människor, vilkas aktiva medborgarsinne bör tillvaratagas, vidgas.

Några svårigheter att finna väl kvalificerade företrädare för kristen livssyn, som just i denna egenskap kan tillföra det förberedande samhällsarbetet väsentliga värden, föreligger inte.

Utskottet åberopar det anförda och hemställer,

att riksdagen i anledning av motionerna I: 184 och II: 235 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att i sådana utredningar, där etiska och moraliska värderingar av naturliga skäl bör komma till uttryck, skälig representation beredes de kristna samfundet.
